

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Szakvélemény a Cég 1. és Cég 2. közötti szerződésben foglalt filmjogok értékének meghatározásához

Ügyszám: SZJSZT – 10/14

Megkereső: Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma a 31.P.23.994/2011. számú ügyben

A Törvényszék által feltett kérdések:

A szakértő feladata annak megállapítása, hogy milyen értéket képviselnek a Cég 1. és a Cég 2. között 2009. augusztus 11-én kelt együttműködési megállapodásban foglalt vagyoni értékű jogok az átruházás időpontjában.

Az eljáró tanács szakvéleménye:

1. Előljáróban az eljáró tanács állást foglal abban, hogy a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) alapján a szerzői művek vagyoni jogainak átruházása során a szerződő felek szabad megállapodása határozza meg a díjat, **nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a szerzői díjakat meghatározná, illetve amely a vagyoni jogok értékének meghatározását szabályozná.**

Az Szt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. Ez a vagyoni jogok összessége. Az Szt. 3. §-a szerint: „*A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok átszállására, átruházására, megterhelésére, valamint az e törvény hatálya alá tartozó művekkel és egyéb teljesítményekkel összefüggő egyéb személyi és vagyoni jogviszonyokban az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.*”

Az Szt. 66.§-a alapján a szerzők átruházzák a vagyoni jogokat a filmelőállítókra, kivéve az Szt. 20. §-ban, a 23. § (3) és (6) bekezdésében, valamint a 28. §-ban szabályozott vagyoni jogokat. A filmelőállító évente legalább egyszer köteles a filmalkotás felhasználásához kapcsolódó bevételeiről a szerzőnek felhasználási módoként írásban elszámolni.

A filmelőállító a film anyagi háttérét biztosító, a filmért felelősséget vállaló „producer” rendelkezhet csak a felhasználási jogokkal.

A filmalkotások esetében a filmelőállító az Szt. 66. § (1) bekezdése alapján szerzői jogi jogosulttá válik [Szt. 106. § (1) bek.], szerződéseire a felhasználási szerződésekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a jogátruházás is megengedett.

A filmek esetében a filmelőállító jogosult a szerzők nevében eljárni, ugyanakkor a filmelőállítót is megilleti saját jogán is vagyoni jog.

A szerző vagyoni jogainak értékesítésére felhasználási szerződés szabályainak alkalmazásával kerülhet sor (Szjt. 55.§), amely során a felek szabad megállapodása az irányadó a felhasználás ellenértéke vonatkozásában.

A szerzői vagyoni jogok átruházhatósága vagy átszállása nem jelenti azt, hogy a vagyoni jog megszerzője a szerző helyébe lép.

2. Az Szjt. 101. § (1) bekezdése értelmében szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Szerzői Jogi Szakértő Testülettől.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdése értelmében szerzői jogi jogvitás ügy az Szjt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita.

Az 1. és 2. pontokban kifejtettek alapján jelen szakvélemény az egyes művek után járó szerzői jogi jogdíjak, illetve a vagyoni jogok értékének összegszerű meghatározására nem irányul, csupán iránymutatást tud adni arra nézve, hogy a kérdéses vagyoni értékű jog megállapítása az iratanyag és főként az érintett felek szerződéskötései alapján, valamint a szakmai szokások és piaci környezetnek megfelelően mennyiben tekinthető megalapozottnak.

3. A Bíróság tényállásában az alábbi elemekre tekintettel kérte az eljáró tanács véleményét.

2006.04.03. P. F. és neje a Cég 1.-gyel együttműködési szerződés elnevezésű megállapodásban személyhez fűződő jogok felhasználását engedélyezték, és hozzájárultak ahhoz, hogy a világhírű futball legendáról egy dokumentumfilm és egy játékfilm készülhessen. E szerződés 6. pontja az alábbiak szerint tér ki a díjazásra:

A 6.1. pont szerint 500.000,- Ft, a 6.2. pont alapján további 500.000,- Ft került kifizetésre a szerződés hatálybalépésével egyidejűleg.

A 6.3. pont alapján a forgatás első napjáig bruttó 4.000.000,- Ft-ot vállalt az engedélyes fizetni, a 6.4. pont alapján pedig további bruttó 5.000.000,- Ft-ot.

A premierhez kötött feltétel szerint pedig a szerződés 6.5. pontja a bevételből 2%-ot juttat a jogosultaknak.

A fenti díjazás az adott ügyben érintett jelentős világforgalmazásra, a film tervezett költségvetésére tekintettel egy ilyen nagy nemzetközi érdeklődésre számot tartó produkció esetében nem túlzó.

A fenti szerződésben szereplő összegek önmagukban azonban még nem tekinthetőek egyértelműen a vagyoni értékű jog ellenértékének, hiszen ez csak a filmkészítéshez szükséges jogok egy részének megszerzését jelentette, a filmalkotás szerzőivel kapcsolatos szerződések nem ismertek. Egy alkotás esetében a vagyoni jogok értékét nem az „alapanyag” ára, hanem éppen a hozzáadott szerzői alkotói munka adja meg, amelynek pontos összegét nehéz meghatározni. A filmelőállító egy gazdasági társaság, amely nyereségre törekszik, továbbá elszámolási kötelezettsége van a szerzők irányába, így alapvetően abban érdekelt, hogy a befektetett összeg legalább megtérüljön, ha esetleg hasznot nem is termel. A vagyoni jog

átruházásáért kérhető összeg nagyságát tehát alapvetően meg kell, hogy határozza a befektetett pénzeszköz, valamint a várható nyereség. Ezekről pontos információkkal az Eljáró Tanács nem rendelkezik.

Annyi azonban biztosan kijelenthető, és az eljáró tanács szakvéleményében ebben emeli ki a válaszában a lényegét, hogy mivel már a szerződés formális hatálybalépéséhez kötött díj összege (2x500.000,- Ft) is meghaladja a Cég 1. és a Cég 2. közötti későbbi, 2009.08.11-én kelt jogátruházási szerződés 5. pontjában foglalt ellenértéket (100.000,- Ft), nyilvánvalóan alulértékelt lett a két cég között a vagyoni értékű jog.

Ezen a tényen az sem változtat, hogy sem az alperes és a felszámolással érintett cég, sem más nem kezdett a nagyjátékfilm előállításához, és így a szerződés kizárólagossága mára megszűnt. A jogátruházás időpontjában ez a körülmény még nem volt ismert, így értékcsökkentő tényező sem lehetett.

Egyúttal itt jegyezzük meg, hogy az átruházás időpontjában az engedélyes harmadik személynek csak a jogosultak engedélyével ruházhatta volna át a vagyoni értékű jogokat, amely így megkérdőjelezi magának az átruházásnak is a jogszerűségét, ennek vizsgálata azonban a feltett kérdésre tekintettel a jelen szakvélemény tárgyát nem képezi.

4. Az Eljáró Tanács álláspontja szerint **a vagyoni jog ellenértéke legalább a P. F. és nejével kötött szerződésben foglalt 1.000.000,- Ft-ot el kellett volna, hogy érje**, hiszen ez esedékes volt már a szerződéskötéskor, függetlenül a későbbi megvalósítástól. A P. házaspárral kötött szerződés a forgatás elmaradására vagy esetleges meghiúsulására tekintettel nem írt elő visszafizetési kötelezettséget, csupán a kizárólagosságot szüntette meg 2009. december 31-től, amely körülményt viszont a felek a szerződés megkötésekor ismerték. A jogátruházási szerződésben foglalt 100.000,- Ft ezzel szemben ennek a minimális értéknek csupán a 10%-a, amely egy gazdasági vállalkozás esetében nem reális értékmegállapítás. A kialakult gyakorlat szerint egy dokumentumfilm külföldi televíziós csatornán való sugárzási jogának ellenértéke milliós nagyságrendű.

Budapest, 2014. április 23.

dr. Hajagos Éva
a tanács elnöke

dr. Kricsfalvi Anita
a tanács előadó tagja

Kabdebó György
tanács szavazó tagja